

N:o 71.

Af Herr P. Pehrsson i Törneryd: Angående stämmoböters utbytande mot viss indrifningsafgift.

Enligt Kongl. kungörelsen den 15 Juli 1841 angående förändrade grunder för beräkning och fördelning af de så kallade stämmoböterna skola dessa böter, till hvilkas erläggande hvar och en anses förfallen, som underlåter att i föreskrifven tid inbetala sina kronoutskylder, beräknas och erläggas till följande, efter debetsumman lämpade belopp i nu gällande mynt, nemligen:

för belopp till och med 3 kronor med	12 öre,
» » deröfver till och med 6 kronor, med 25 »	»
» » » » » » 18 » » 37 »	»
» » » » » » 37,50 » » 50 »	»
» » » » » » 75 » » 1 krona,	»
» » » » » » 150 » » 1 » 50 öre,	»
» » » » » » 300 » » 3 kronor,	»
» » öfverstigande 300 » » 4 » 50 öre.	»

Denna indrifningsafgift, af hvilken icke någon del tillfaller statsverket, redovisas på ett omständligt, men likväl ganska inveckladt sätt i kronans räkenskaper.

Ser man till, huru den genom stämmoböterna stadgade straffpåföljden för uteblifven skattebetalning drabbar olika grupper af skattskyldige, skall man finna, att dessa stämmoböter i betänkelig grad utmärka sig för att vara mer än nödigt är »progressiva nedåt»: ju mindre skattebeloppet är, desto större, i förhållande till detsamma, äro stämmoböterna, och desto hårdare träffas sålunda de små skattskyldige, som till äfventyrs icke hafva förmått att i rättan tid erlägga sin skatt.

Af stämmoböterna tillfalla två tredjedelar »socknens fattiga» och en tredjedel uppbördsmanen, af hvars andel fjerdingssmannen, då han besörjer restindrifningen, hvilket väl oftast är fallet, skulle ega att erhålla hälften.

Att förmånen för kommunerna att på detta sätt erhålla hjälp till sin fattigvård, icke kan högt uppskattas, må kunna visas deraf, att i ett medelstort fögderi år 1880 29 kommuner icke erhöles mer än tillhops 37 kronor 66 öre, och det är tydligt, att hvad som på detta sätt tillgodokommer kommunerna, näppeligen kan uppväga, hvad kommunerna i vanliga fall i fjerdingssmanslön utgifva med hänsyn till fjerdingssmannens åliggande och bestyr med indrifning af *statens* skatterester.

Den andel i stämmoböterna, som fjerdingssmannen för nämnda bestyr erhåller, är ock, med hänsyn särskildt till den förändring i penningvärdet, som på de sista 40 åren inträdt, så obetydlig, att densamma icke kan motsvara ens de allra blygsammaste anspråk på en skälig ersättning för hans besvär och kostnader för indrifningen af *statens* skatterester, synnerligen om fjerdingssmannen af denna sin ofta nog icke ens till en hel krona sammanlagdt uppgående sportelinkomst skall ersätta det vittne, som vid restindrifningen bör vara honom följaktigt. Följden deraf är naturligen, såsom redan antydt är, att kommunerna, der hemmansegarne icke sjelfve turvis fullgöra fjerdingssmansbestyret, få hålla fjerdingssmannen skadeslös genom förhöjning i hans lön.

Att uppbördsmanen erhåller andel i stämmoböterna äfven i det fall, att han lemnar den egentliga restindrifningen till sina underordnade, må ock, om än uppbördsmannens inkomst deraf är af mindre betydighet, såsom en oegentlighet anmärkas.

För indrifning af kommunalutskyldsresterna är den grundsatsen vedertagen, att den som i verkligheten besörjer indrifningen får af de restskyldige såsom indrifningsafgift, hvilken icke annorstädes än å restlängden bokföres, uttaga viss procent å restbeloppen, och enligt mitt förmenande skulle det vara önskligt, om enahanda grundsats kunde göras gällande äfven för indrifningen af *statens* skatterester.

Derigenom skulle *de små skattskyldige*, som icke förmått att vid uppbördsstämman erlægga sina utskylder, men hvilka sedermera bereda utväg för skattens erläggande, kunna beredas någon lindring i den straffpåföljd, som för uteblifven skattebetalning nu är stadgad; *kronofjerdingssmannen* skulle kunna erhålla en väl behöflig tillökning i sin ersättning för bestyret med indrifningen af *statens* skatterester, och *kronans räkenskaper* skulle vinna i enkelhet och öfverskådlighet, om den föga intresseväckande redovisningen för stämmoböterna från de samma helt och hållet aflägsnades, hvarför något hinder så mycket mindre borde möta, som denna invecklade redovisning för

närvarande ingalunda upplyser huru mycket som af stämmoböterna i verkligheten influtit, vare sig i hela riket eller i de särskilda fögderierna och kommunerna eller huru detta influtna blifvit emellan »de fattige» och vederbörande uppbördsmän och fjerdingsmän fördeladt.

För att åskådliggöra, huru den indrifningsafgift jag ville föreslå skulle komma att förhålla sig till de nuvarande stämmoböterna, tillåter jag mig hänvisa till följande jemförande tabell:

Restbelopp å		De nu stadgade stämmoböterna.						Indrifnings- afgift, som af mig föreslås.	
		De fattiges andelar.		Uppbörds- mannens andelar.		Summa.			
Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
1	—	—	8	—	4	—	12	—	3
3	—	—	8	—	4	—	12	—	9
6	—	—	17	—	8	—	25	—	18
18	—	—	25	—	12	—	37	—	27
37	50	—	33	—	17	—	50	—	56
75	—	—	67	—	33	1	—	1	12
150	—	1	—	—	50	1	50	2	25
300	—	2	—	1	—	3	—	4	50

Med stöd af hvad jag sålunda tagit mig friheten anföra, tillåter jag mig vödsamligen föreslå, att Riksdagen ville i underdåning skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla,

att de såsom straffpåföljd för uteblifven skattebetalning till staten nu stadgade stämmoböterna måtte utbytas emot en indrifningsafgift af tre procent å restbelopp, som icke öfverstiga 15 kronor och af en och en half procent å större belopp, och

att denna indrifningsafgift, som icke borde i kronoräkenskaperna bokföras, måtte oafkortad anvisas till den, som hos den skattskyldige verkställer restindrifningen.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm i Januari 1884.

P. Pehrsson
från Blekinge.